

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

The Relationship between Creative Leadership of School Administrators and
Academic Administration of Schools under Phatthalung Primary Education
Service Area Office 2

ปิยะณัฐ หมิ่นวงศ์^{1*} และจรัส อติวิทยากรณ²

Piyanat Moenwong^{1*} and Jaras Atiwithayaporn²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Graduate student, Department of Education Administration, Faculty of Education and Liberal Arts,
Hatyai University.

² รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Associate Professor, Ph.D., Department of Education Administration, Faculty of Education and Liberal
Arts, Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: Piyanat.moe018@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ปีการศึกษา 2564 กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู จำนวน 275 คน
ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่
ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2
มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจินตนาการ
ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความยืดหยุ่นอยู่ในระดับมาก โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่าหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา
การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.866

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objective of this research was to study the relationship between creative leadership of school administrators and academic administration of school under the under Phatthalung Primary Education Service Area Office 2, Academic Year 2021. The sample size consisted of 275 people. a questionnaire was used as a tool for data collection. The statistics used for data analysis were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. The research found; The school administrators under the under Phatthalung Primary Education Service Area Office 2 had creative leadership in overall picture at a high level. When considering each aspect, it was found that imagination, Vision and Flexibility were high. The school administrators under the under Phatthalung Primary Education Service Area Office 2 had academic administration in overall picture at a high level. When considering each aspect, it was found that curriculum and curriculum development, the development of learning processes, research to improve the quality of education, development and support of learning resources, education supervision, education guidance, valuation measurement and implementation of transferring learning results and used of media technology for education were high. and creative leadership of school administrators and academic administration of school under the under Phatthalung Primary Education Service Area Office 2, in overall picture there was a positive relationship relatively high statistically significant at .01 level, a correlation coefficient (r) was 0.866.

Keywords: Relationship, Creative leadership, Academic Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และซึ่งแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 1) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดการบริหารและการจัดการศึกษาที่ยังไม่สามารถพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพในสภาพที่สังคมเปลี่ยนไป รวมทั้งไม่สามารถพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้ในสังคมโลก (หนึ่งฤทัย เลียงพันธุ์สุกุล, 2562, น. 1) ซึ่งผลกระทบดังกล่าวที่เกิดขึ้นส่งผลให้ทุกองค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องผู้นำที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูงในการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นไปในทิศทางที่ดีเพื่อสามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายด้วยความสำเร็จ

การพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถนำพาบุคลากรดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุตามเป้าหมายและสร้างความก้าวหน้าขององค์กรและบุคลากรในองค์กรได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของโรเบิร์ต ลินซ์ (แม็กเวล, 2562, p. 134) “ความสร้างสรรค์นั้นเป็น การตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่มีประสิทธิภาพ” การยกระดับภาวะผู้นำจากการรักษาสภาพเดิมไปสู่การสร้างสรรค์ทำให้นำไปสู่ความสมบูรณ์พร้อมและความสำเร็จ ซึ่งจอร์น ซี แม็กเวล (2562, p. 122) กล่าวว่า ผู้นำที่ดีต้องยืดหยุ่นและมีแผนงานที่ลื่นไหล ผู้นำที่ดีจะเปิดรับความคิดสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นว่าผู้นำโดยทั่วไปและผู้นำทางการศึกษาของไทยจะต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและเข้าใจปัญหาของสังคมไทยได้ดีและเชื่อมโยงการศึกษา กับสังคมไทยนั้นจำเป็นจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นลักษณะของผู้นำที่มีการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนอง เชิงจินตนาการโดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่าง ๆ และประเด็นต่างๆ ที่ท้าทาย ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) มีเป้าหมายหลักคือการเรียนรู้ของนักเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้มีโอกาสขยายความรู้ความสามารถอย่างสร้างสรรค์ และประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2561, น. 90-91)

การบริหารจัดการเป็นภารกิจหลักและหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ ต้องมีหน้าที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน นิเทศ ควบคุม กำกับ ติดตาม แก้ไข ปัญหาพัฒนา การปรับปรุงการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ในระบบทั้งการวางแผน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไปและงานอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับนโยบายเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 34) ซึ่งงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจจากการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และจากการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกี่ยวพันการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพกระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 33) การบริหารงานวิชาการ จึงเป็งานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563, น. 57) การบริหารงานวิชาการ เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมีความรู้ความสามารถ ก้าวทันความเปลี่ยนแปลง มีความคิดสร้างสรรค์ในนวัตกรรมการศึกษา ความยืดหยุ่นเพื่อปฏิบัติหรือบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด เพราะความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการก็จะสะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เป็นหน่วยงานการศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นองค์กรที่มุ่งยกระดับคุณภาพการจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีวิสัยทัศน์ “สพป.พัทลุง เขต 2 เป็นองค์กรคุณภาพที่มีความเป็นเลิศ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน” และมีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ คุณภาพของ ผู้เรียน คุณภาพการเข้าถึงบริการศึกษา คุณภาพการบริหารจัดการ คุณภาพของครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ซึ่งการบริหารจะประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดส่วนหนึ่งที่สำคัญคือผู้นำ เพราะเป็น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย และการบริหารงานด้านวิชาการ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการขับเคลื่อนและพัฒนา สถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ซึ่งภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหารในการบริหารงานสถานศึกษาในสังคมที่มีการ เปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา และการจัดการศึกษา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่สนใจการ บริหารจัดการเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ได้รับการพัฒนามาจากแอช และ เพอร์ซาล (Ash and Persall 2007, p. 2) บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า “ในโรงเรียนหนึ่งอาจมีผู้นำได้หลายคน ซึ่งแสดงบทบาทการใช้ภาวะผู้นำในลักษณะต่าง ๆ มากมาย บทบาทภาวะผู้นำจึงมิได้จำเพาะเจาะจงแต่ผู้บริหาร เท่านั้น” ซึ่งหน้าที่ของผู้บริหารคือการสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ครู อาจารย์ และบุคลากร เพื่อเป็น การสร้างโอกาสให้คนเหล่านี้ได้พัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ แนวคิดนี้ยังมองว่า “ครูคือผู้นำ” (Teacher as leaders) โดยมี ครูใหญ่ เป็นผู้นำของผู้นำ (Leader of leader) อีกทอดหนึ่ง โดยหน้าที่สำคัญของผู้บริหารจึงไม่เพียงแต่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของครูอาจารย์และบุคลากรซึ่งเป็นผู้ใหญ่ของโรงเรียนด้วย การเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (The formative leader) นั้นจำเป็นจะต้องอาศัยทักษะการเอื้ออำนวยความสะดวกอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เพราะสาระที่เป็นภารกิจหลักของทฤษฎีนี้ ได้แก่ 1) การทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้ (Team inquiry) 2) การร่วมมือกันแก้ปัญหา (Collaborative problem solving) 3) การจินตนาการ ภาพอนาคตที่ควรเป็น (Imaging Future Possibilities) 4) การตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน (Examining shared beliefs) 5) การใช้คำถาม (Asking questions) และ 6) การรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล (Collecting analyzing and Interpreting data) ซึ่งอารีลาโนและมาร์ติน (Arellano & Martin, 2002) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspire) อย่างมีเอกลักษณ์เพื่อช่วยให้สามารถ

เข้าใจสถานการณ์ที่ซับซ้อน (Complex) พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดการตอบสนองร่วมกันในเชิงริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยวิธีการใหม่ ๆ รอยซีเยห์ ลาเต๊ะ (2561, น. 22) ยังกล่าวว่า ผู้นำที่มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ จะมีความคิดที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากเดิม ซึ่งเป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการหรือวิธีการใหม่ ๆ นอกจากนี้ กิตติ์ กาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555, อ้างถึงใน จันจิรา น้ำขาว, 2562, น. 22) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่า ในทุกยุคทุกสมัยจะมีผู้นำเกิดขึ้นเสมอ ซึ่งผู้นำที่แสดงออกถึงการนำสิ่งที่ดีงามมีคุณค่าและทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เรียกได้ว่า เป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ซึ่งในปัจจุบันนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสนใจและศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้ทันต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีการซับซ้อนมากขึ้น องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ได้นักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษา จึงใช้เกณฑ์การพิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่สูงและอย่างน้อยร้อยละ 50 ของความถี่ทั้งหมด และเหมาะสมและเข้ากับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสังเคราะห์ได้ 3 องค์ประกอบ คือ จินตนาการ วิสัยทัศน์ และความยืดหยุ่น

1. ด้านจินตนาการ (Imagination) หมายถึง การสร้างภาพในจิตใจของผู้บริหารสถานศึกษา การลำดับความคิดและเรื่องราวอย่างเป็นระบบ จากองค์ประกอบหลายอย่างทั้งประสบการณ์ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ พฤติกรรมการแสดงออกอย่างมีจินตนาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะแสดงถึงการมีอารมณ์ขันในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์คิดนอกกรอบ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีการแก้ปัญหาหลากหลายวิธีการ ความรู้สึกเชิงบวกและมองเป็นกลาง มีการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสงค์ตามเป้าหมาย

2. ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงการวางแผนการดำเนินงานหรือการบริหารงานของสถานศึกษาในอนาคตของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สะท้อนความปรารถนา ความต้องการและความตั้งใจที่จะไปให้ถึงจุดเป้าหมาย ซึ่งจะต้องวิเคราะห์องค์ประกอบทั้งภายในและภายนอกในการกำหนดทิศทาง มองปัญหาที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กรว่าเป็นสิ่งท้าทาย กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และคิดนอกกรอบ เพื่อพัฒนาไปสู่ความเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

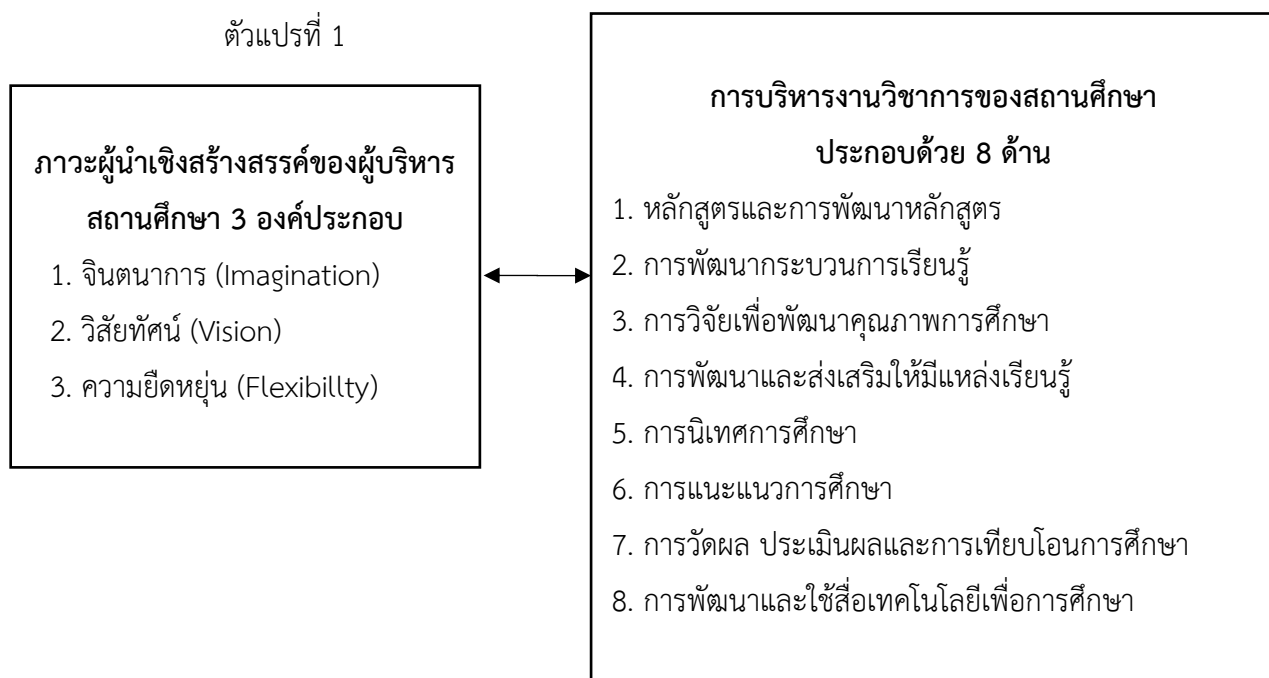
3. ด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการปรับตัวและความคิดตามสถานการณ์ต่าง ๆ การปรับเปลี่ยนแผนงานหรือกลยุทธ์ อิสระทางความคิด การแก้ปัญหาที่หลากหลาย การตัดสินใจอย่างรวดเร็ว เปิดโอกาสในการมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นบุคลากร มีการปรับเปลี่ยนแก้ไข กฎระเบียบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา เพราะฉะนั้นในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปความยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างขึ้นมาภายใน ทั้งในการปรับความคิดตามสถานการณ์ต่าง ๆ การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และการเปิดกว้างรับมุมมองใหม่ ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 33) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจจากการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา

ชุมชน ท้องถิ่น และจากการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจน การวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่าง มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 57) ได้กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา และเป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุดของระบบงาน วิชาการเป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เวลาใน การบริหารงานวิชาการประมาณร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด ดังนั้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พิจารณาจากความสำเร็จของงานวิชาการ การศึกษาขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาของนักวิชาการหลากหลายท่านบางส่วนที่สอดคล้องกันและมีบางส่วนที่แตกต่างกัน จึง สังเคราะห์ซึ่งมีทั้งหมด 37 ด้าน จากนักวิชาการ 11 ท่าน ซึ่งใช้เกณฑ์การพิจารณาจากองค์ประกอบที่มี ความถี่สูงและอย่างน้อยร้อยละ 50 ของความถี่ทั้งหมด และเหมาะสมและเข้ากับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสังเคราะห์ได้ 8 ด้าน คือ หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การศึกษาการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา

ตัวแปรที่ 2

ตัวแปรที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. พื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นสถานศึกษาในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกงหรา อำเภอเขาชัยสน อำเภอดงระดัง อำเภอปากพะยูน อำเภอป่าบอน และอำเภอบางแก้ว

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 959 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2, 2564) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (1970) จำนวน 275 คน จากนั้นจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียด เพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา เกี่ยวกับแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีข้อคำถาม 29 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตนาการ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความยืดหยุ่น และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีข้อคำถาม 35 ข้อ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลักษณะเป็นมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

4. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00

ตัวแปรที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบแบบสอบถามทั้งหมด 28 ข้อคำถาม มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

ตัวแปรที่ 2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามขอบข่ายและภารกิจการดำเนินงานวิชาการ 8 ด้าน แบบสอบถามทั้งหมด 35 ข้อคำถาม มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

5. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

พัทลุงเขต 2 ใช้ค่าเฉลี่ย (mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.) และนำค่าเฉลี่ย เทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1970, P. 87) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่า +1 ถึง -1 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 103) และใช้เกณฑ์แปลความหมายระดับความสัมพันธ์ (r)

6. การวิเคราะห์และสร้างโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยโปรแกรม AMOS (Analysis of Moment Structure)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเชิงสร้างสรรค์ด้านจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.66) และด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.66) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จินตนาการ (Imagination)	4.30	0.66	มาก
2. วิสัยทัศน์ (Vision)	4.28	0.66	มาก
3. ความยืดหยุ่น (Flexibility)	4.24	0.66	มาก
รวม	4.27	0.66	มาก

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.66)

= 0.63) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่otechnoโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.70) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.66) ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.65) ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.65) ด้านการแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.65) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.69) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร	4.24	0.65	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.36	0.63	มาก
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.13	0.69	มาก
4. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.27	0.66	มาก
5. การนิเทศการศึกษา	4.15	0.71	มาก
6. การแนะแนวการศึกษา	4.23	0.65	มาก
7. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา	4.25	0.63	มาก
8. การพัฒนาและใช้สื่otechnoโลยีเพื่อการศึกษา	4.26	0.70	มาก
รวม	4.24	0.67	มาก

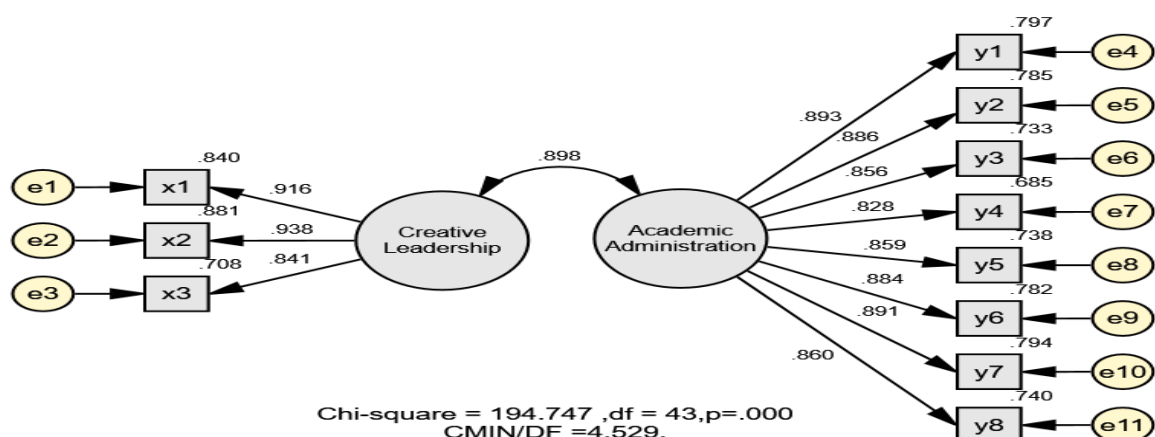
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม (X) กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ในภาพรวม (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .850^{**}$) รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้านกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู 8 ด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา								
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	รวม (Y)
(X ₁)	.753**	.800**	.662**	.718**	.628**	.686**	.700**	.678**	.792**
(X ₂)	.776**	.792**	.700**	.714**	.701**	.732**	.740**	.712**	.826**
(X ₃)	.712**	.715**	.621**	.726**	.623**	.684**	.679**	.641**	.758**
รวม (X)	.802**	.827**	.710**	.769**	.700**	.751**	.756**	.727**	.850**

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01

4. โมเดลความสัมพันธ์วัดด้วยค่าแปรปรวนร่วมปรับมาตรฐานระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (CMIN/DF = 4.529) โดยค่าดัชนีชี้วัดด้านวิสัยทัศน์ (.938) มีค่ามากที่สุด ซึ่งส่งผลอย่างมากต่อตัวแปรการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา รองลงมาด้านจินตนาการ (.916) และด้านความยืดหยุ่น (.841) ตามลำดับ และค่าดัชนีชี้วัดด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร (.893) มีค่ามากที่สุด ซึ่งส่งผลอย่างมากต่อตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร รองลงมาด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา (.891) และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (.828) จะส่งผลน้อยที่สุด รายละเอียดดังภาพประกอบที่ 2 และตารางที่ 4

ภาพประกอบที่ 2 โมเดลความสัมพันธ์วัดด้วยค่าแปรปรวนร่วมระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Regression Weight) และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (Standardized Regression Weight)

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Regression Weight)				ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Standardized Regression Weight)
	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย (Estimate)	S.E.	C.R. (t- value)	P	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Estimate)
x1 <--- ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร	1.000				.915
x2 <--- ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร	1.035	.038	26.993	***	.938
x3 <--- ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร	.934	.046	20.431	***	.841
y1 <--- การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	1.000				.893
y2 <--- การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	1.016	.046	22.198	***	.886
y3 <--- การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	1.097	.053	20.619	***	.856
y4 <--- การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	1.002	.052	19.132	***	.828
y5 <--- การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	1.131	.055	20.658	***	.859
y6 <--- การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	1.059	.048	21.984	***	.884
y7 <--- การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	1.028	.045	22.600	***	.891
y8 <--- การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	1.017	.049	20.765	***	.860
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร <---> การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา					.898

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญ***p < .001

สรุปและอภิปรายผล

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ การเชิงสร้างสรรค์ด้านจินตนาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความยืดหยุ่น ตามลำดับ จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีจินตนาการ มีเจตคติที่ดีในการทำงาน โน้มน้าวให้บุคลากรทุ่มเทในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหาร จัดการสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์โดยส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการจัดการศึกษาตลอดจนการวางแผนการดำเนินการ กำหนดภาพแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษา สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรหาวิธีการที่ใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยผู้บริหารคอยแนะนำ เป็นที่ปรึกษา อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือวิธีการทำงานบุคลากรในสถานศึกษา และผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจารินี สิกุลจ้อย (2556) ที่ได้ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับการศึกษาของเสาวนีย์ สมบูรณ์ศิริโรจน์ (2562, น. 68) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและตระหนักว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการนำสถานศึกษาสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ผู้บริหารจึงมีการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อให้ในการบริหารงานวิชาการในด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอัมพร อินผอง (2555, น. 66-67) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการตามกรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กรรณิกา โกสั่นเทียะ (2563, น. 56-64) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.850 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยที่ค่า $CMIN/DF \leq 5$ (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2564, น. 110) โดยที่ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ (.938) มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ซึ่งส่งผลอย่างมากต่อตัวแปรการบริหารงาน

วิชาการของสถานศึกษา รองลงมาด้านจินตนาการ และด้านความยืดหยุ่น และปัจจัยด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร (.893) มีค่าน้ำหนักมีมากที่สุด ซึ่งส่งผลอย่างมากต่อตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร รองลงมาด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา (.891) ซึ่งตัวแปรเป็นในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาส่งผลซึ่งกันและกันและมีความสัมพันธ์กัน จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้บุคคลอื่นผ่านกระบวนการหรือวิธีการร่วมกันที่มีความยืดหยุ่น อิสระทางความคิด สามารถแก้ไขปัญหาด้วยแนวทางและวิธีการใหม่อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้บริหารมีการลำดับความคิดและอย่างเป็นระบบ แสดงออกมาอย่างมีจินตนาการ มีสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ และการวางแผนการดำเนินงานหรือการบริหารงานของสถานศึกษาอย่างมีเป้าหมาย สามารถปรับตัวและความคิดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะสะท้อนการบริหารงานวิชาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ทำให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในการบริหารในด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2561, น. 90) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นลักษณะของผู้นำที่มีการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนอง เชิงจินตนาการโดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่าง ๆ จะต้องวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ในสังคมไทยและสังคม และบริหารองค์กรให้เกิดการสร้างสรรคซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ที่มีเป้าหมายหลักคือการเรียนรู้ของนักเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้มีโอกาสขยายความรู้ความสามารถอย่างสร้างสรรค์และทำให้สถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ และสอดคล้องการศึกษาของจันจิรา น้ำขาว (2562, น. 124) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา โกสั่นเที่ยง. (2563). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต, กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *แนวทางการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิเทศก์*.

กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2564). *การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง(SEM) ด้วย AMOS*. กรุงเทพฯ: สามลดา.

กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์: Creative Leadership*. ขอนแก่น: คลังนาโนวิทยา.

จอร์น ซี แม็กเวล. (2562). *ยกระดับภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊ค.

จันจิรา น้ำขาว. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

จารินี สิกุลจ้อย. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ห.จ.ก.มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2561). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รอซียะห์ ลาเต๊ะ. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท 프리ทวอนกราฟฟิค จำกัด.

เสาวนีย์ สมบูรณ์ศิริรัตน์. (2562). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

หนึ่งฤทัย เลียงพันธุ์สุกุล. (2562). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

อัมพร อินผอง. (2555). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.

Arellano, R. B., Bolfarine, H., & Martin, H. (2002). Skew – normal linear mixed models. *Journal of Data Science* 3, 415 – 438.

Ash and Persall. (2007). *The Principle as Chief Learning Officer: The New Work of Formative Leadership*. Birmingham, Stamford University Birmingham.

Best, J.W. (1970). *Research In Education*. (2 nd ed). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size For Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.